

COMPENDI DELS MEUS 30 ANYS A LES AULES

Miquel Àngel Vidal

Tenc 54 anys. El mes de juny vaig complir el meu 30è curs com a professor de secundària.

Trenta anys a les aules en els quals calcul que dec haver tengut prop de cinc mil alumnes. Trenta anys de vida, d'experiències, d'ensenyar i d'aprendre. Trenta anys de passió i d'apatia, d'alegries i de decepcions, perquè els claroscurs són el que predominen a la nostra professió. O així és com jo ho veig. Dubt molt de tots aquells que retraten l'ensenyament com un dia clar i diàfan i volen fer creure que les seves experiències didàctiques són un èxit constant. Com també dels que ho veuen tot fosc i preconitzen l'apocalipsi del sistema educatiu. Curiosament, els primers solen ser mestres o professors que, de seguida que se'ls presenta l'oportunitat, abandonen la nau de l'ensenyament per dedicar-se a la inspecció educativa o a la teoria pedagògica; i els segons, malgrat l'abúlia o l'amargura que els aclapara, en comptades ocasions abandonen la professió per voluntat pròpia.

Sols he fet tres feines en tota la meua vida: carregador de mobles de cuina quan cursava COU, i ho vaig deixar

al cap de dues setmanes perquè era una tasca molt dura; corrector d'estil del diari *Ultima Hora* a l'estiu de 1986, tot just en haver acabat la carrera, i sols hi vaig fer feina poc més dos mesos perquè em contractaren al Col·legi Lladó com a professor. Des de setembre de 1986 fins avui, m'he dedicat (i pens seguir dedicant-m'hi fins a la jubilació si la parca no té altres plans per a mi) únicament a la docència: m'he guanyat les sopes com a professor d'ensenyament secundari. Per tant, he viscut la LODE, la LOGSE, la LOCE, la LOE i, ara, si no hi posen remei, viuré i patiré la LOMCE. És un dels mals de la democràcia: els polítics mai no han sabut fer un gran pacte per a l'educació i els

sistemes pedagògics sempre han estat a mercè de la ideologia política imperant. I en tots, en lloc de a l'efecte Pigmalión s'ha abocat a la rebaixa de coneixements i, com a conseqüència, a l'enaltiment de la mediocritat.

El meu primer any de novell no fou tan terrible com el de la majoria de col·legues perquè portava bon arnès: havia estat monitor i director d'esplai en el GEM i en campaments i colònies d'estiu, fet que em facilità la relació amb els alumnes i la tasca pedagògica. Tot i que a l'ensenyament privat (que es va convertir en concertat) fèiem trenta hores lectives setmanals, a les classes se sobrepassava sovint els 40 alumnes, i la direcció era

molt inquisitiva i exigent amb la nostra feina, record aquella primera època com una de les millors: vaig descobrir que m'encantava ensenyar i semblava que els alumnes, malgrat la meua joventut, em respectaven força. Tot i que era llicenciat en filologia hispànica, en els vuit cursos al Col·legi Lladó vaig impartir, a més de llengua i literatura (aleshores eren dues assignatures separades) castellanes, llatí, grec, filosofia i llengua i literatura catalanes.

L'any 1994 vaig incorporar-me com a interí a l'ensenyament públic. Vaig fer dos cursos a l'IB Antoni Maura. Comparat amb el centre concertat, els professors gaudíem de molta llibertat, però els alumnes eren més indisiplinats i indòcils. Em costà una mica habuitar-me. En el Maura per aquella època hi havia un *laissez faire* que curiosament funcionava molt bé: la directiva pràcticament no interferia en la tasca docent i l'institut, en general, navegava amb vents favorables. Tres coses em cridaren poderosament l'atenció: en el centre públic les jerarquies quedaven força difuminades, es gaudia de molts més recursos i dotació econòmica que als privats, i les eines pedagògi-

"Avui no és un dia normal". Vaga de 2013

ques eren superiors. En aquest aspecte em vaig quedar admirat de la revista *Mauritànic* i els díptics setmanals (els "Maurifulls") que dirigia Alfons Sard, així com de les activitats dramàtiques (jo, que havia fet una mica de teatre quan estava al Lladó i havia portat un vodevil a escena, em vaig quedar bocabadat que els alumnes representassin *Noche de guerra en el Museo del Prado* de Rafael Alberti).

L'any 1996 vaig aprovar les oposicions. El curs de pràctiques fou a l'IB Joan M. Thomàs (que per aquella època l'anomenaven el "Beverly Hills"). Era una plaça amb hores de llengua i literatura catalanes i això em va permetre conèixer Joana M. Romaguera i Margalida Pons, entre d'altres, a les quals dec sobretot que m'encoratjassin a escriure en català. La relació amb els alumnes, més disciplinats que els del Maura, també fou bona. Aquí vaig descobrir que allò important no és que els alumnes tinguin opinió que, com diu Fernando Savater, és com el cul, tothom en té, sinó esperit crític.

Podríem dir que en aquests primers onze anys hi va haver més llums que ombres, que la professió em semblava lleugera i no tenia la sensació, com esdevenia amb altres companys, d'estar semblant en terra erma: considerava òptima la meua labor d'ensenyant i educador, i creia que realment contribuïa en la formació dels adolescents.

L'any següent, com a funcionari de carrera, em destinaren a l'institut de nova creació de Son Servera. Em vaig veure pràcticament obligat a formar part de la directiva perquè sols érem set persones les definitives

en el centre. A sobre, amb l'edifici acabat de construir i completament buit, entre la directiva i alguns funcionaris de l'Ajuntament, pràcticament vàrem haver de muntar i equipar tot el centre: departaments, classes, tallers... Fou un any molt dur: més de dues hores diàries de cotxe entre anar i tornar a Ciutat, la implantació de la LOGSE, la dificultat d'iniciar la labor pedagògica a un centre nou. A sobre, els problemes d'indisciplina superaven en molt tot els que abans havia viscut i em costà força conjugar les tasques de professor amb la caporalia d'estudis que em desbordava. El curs 1998-99 vaig renunciar al càrrec directiu i, des de llavors ençà mai no m'he tornat a trobar temptat de repetir: una i oli. Fou un any trist: vaig patir un accident terrible a la carretera i vaig estar tres mesos de baixa. En reincorporar-me,

Setmana del Diccionari Alcover-Moll a l'IES s'Arenal, curs 2002-2003

tot foren problemes: el director (n'omitem el nom), el més dèspota que m'he trobat dins l'educació pública, volia dirigir el centre amb mà de ferro i jo, que

havia fugit de la privada perquè no estava disposat que qüestionassin la meua labor pedagògica i menys que m'imposassin arbitràriament criteris i tasques, vaig xocar frontalment amb ell. Per sort abans d'acabar el curs vaig saber que m'havien atorgat plaça definitiva a l'IES s'Arenal, així que la cosa no va anar a més.

Després de l'experiència viscuda, el primer any a s'Arenal va ser balsàmic. El centre també era de nova creació i, encara que patírem haver de posar en marxa l'institut i que els alumnes resultassin fins i tot més conflictius que els de Son Servera, a mi no em va costar gaire guanyar-me el seu respecte. Vaig treballar sis anys en aquell centre. El problema fou que si a Son Servera m'havien fet trontollar l'amor per la professió, a s'Arenal amb una conflictivitat que en lloc de minvar augmentava (un curs arribàrem a tenir més de mil faltes de disciplina i una cinquantena d'alumnes expulsats), i una directiva que quan es va veure incapacitada per

Portada de la revista Mòn Maura a l'IES Antoni Maura, curs 2007-2008

Representació al Col·legi Lladó, curs 1988-89

Representació de *La nit de glòria d'AM* a l'IES CTEIB, curs 2011-2012

posar ordre es va preocupar més per controlar els professors que els alumnes, va quedar gairebé esmicolat. Vaig patir un desencís que va anar en augment curs rere curs.

També, pel febrer de l'any 2001, vaig començar un quadrimestre com a professor associat a la UIB impartint l'assignatura "Literatura Espanyola Moderna i Contemporània". No va ser l'experiència engrescadora que esperava. Em duia molta feina preparar les classes i, llavors, insegur, llegia els apunts. Jo m'avorria i notava com els alumnes també. A sobre, estava mal pagat. Així que, al setembre, quan el ca-

tedràtic em demanà si volia continuar el curs següent, li vaig dir que no, gràcies.

Malgrat que fossin uns anys de desencant, tanmateix em sent orgullós de tres fets en les quals vaig participar activament: posar en marxa la biblioteca del centre, dirigir la primera revista (*Com que no?*), i organitzar, juntament amb Miquel Pons, dues edicions de la "Setmana de Diccionari Alcover-Moll" (2002 i 2003), que ens va valer el premi "Francesc de Borja Moll" al millor projecte didàctic. Del que no em sent orgullós, en canvi, és d'haver caigut en la monotonia i, fins i tot, en una certa apatia professional que s'accentuà

per ensenyar: no sentia l'entusiasme dels primers anys, però com a mínim no se'm feia tan feixuc com el lustre anterior. Vaig muntar amb els alumnes una obra de teatre (la dramatització de una trentena de relats breus) i vaig posar en marxa la revista del centre que havia desaparegut: el *Món Maura*, de la qual en publicàrem un número anual.

L'any 2008 vaig aconseguir plaça en el CTEIB (Centre de Tecnificació Esportiva Illes Balears), on estic fent feina actualment. Al llarg dels darrers vuit cursos m'he reconciliat amb la professió: he tornat a recuperar la il·lusió per ensenyar. He de reconèixer que els meus alumnes, esportistes, són disciplinats i faciliten moltíssim la labor pedagògica. L'únic trasbals ha estat haver de sobreviure al Govern Bauzá i enfrontar-nos al TIL, en una vaga mítica. En aquests vuit anys he posat en marxa, juntament amb el departament de català, els premis literaris dels quals duim ja vuit convocatòries, he dirigit dues revistes i tres muntatges teatrals.

després d'alguns episodis es-
perpèntics amb alumnes
hostils, que foren la demo-
stració que s'ha escapat tant
l'autoritat com el rol social de
prestigi que abans tenia el
mestre. En aquests anys, la li-
teratura es convertí en
refugi: vaig dirigir els meus
esforços a la creació i em vaig
limitar a complir amb la pro-
fessió. Foren els cinc anys
més durs i abúlics que he
viscut en la tasca de docent. I
com a conseqüència, també
la relació amb molts de com-
panyes es va deteriorar.

L'any 2005 vaig poder con-
cursar i vaig obtenir plaça a
l'Antoni Maura (convertit en
IES), el centre públic en el
qual vaig començar. Això sí,
durant aquests anys havia
guanyat alguns premis lite-
raris de certa rellevància i
havia publicat set llibres, la
qual cosa féu que tornàs al
centre una mica com el fill
pròdig: tant els professors
amb qui havia coincidit en
l'època anterior, com el di-
rector, Miquel Cerdà (QEPD),
em reberen amb els braços
oberts. També cal dir que al
Maura s'havia substituït el
laissez faire per la Qualitat,
és a dir, molta paperassa
pels mateixos o pitjors resul-
tats. Tanmateix, foren tres
cursos en els quals vaig
tornar a recuperar el gust

L'any 2005 vaig poder con-
cursar i vaig obtenir plaça a
l'Antoni Maura (convertit en
IES), el centre públic en el
qual vaig començar. Això sí,
durant aquests anys havia
guanyat alguns premis lite-
raris de certa rellevància i
havia publicat set llibres, la
qual cosa féu que tornàs al
centre una mica com el fill
pròdig: tant els professors
amb qui havia coincidit en
l'època anterior, com el di-
rector, Miquel Cerdà (QEPD),
em reberen amb els braços
oberts. També cal dir que al
Maura s'havia substituït el
laissez faire per la Qualitat,
és a dir, molta paperassa
pels mateixos o pitjors resul-
tats. Tanmateix, foren tres
cursos en els quals vaig
tornar a recuperar el gust